

Birinci Dünya Savaşı devam ediyor

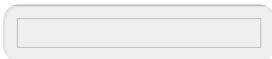
Röportaj

21 Eylül 2020 06:00:00

Akademisyen, Siyaset Bilimci Oğuzhan Bilgin: "Birinci Dünya Savaşı henüz bitmedi, hâlâ devam ediyor. Ortadoğu'da, Balkanlar'da yaşanan çatışma ve savaşlar, terörizm, Suriye, Irak ve Doğu Akdeniz'de çözülemeyen meseleler tamamen bundan kaynaklanıyor. Türkiye ise yüz sene önce çizilen sınırlara sıkıştırılmayacak kadar güçlü ve şahsiyetli bir ülkeye dönüştü."

SÖYLEŞİ: ÖZLEM DOĞAN

Osmanlı İmparatorluğu tarih sahnesinden çekildikten sonra Ortadoğu'da kan ve gözyaşı, huzursuzluk ve parçalanmanın sonu gelmedi. Bölgedeki yeraltı kaynaklarının zenginliği sömürgeci devletlerin iştahını kabartarak işgalci planlarına kapı araladı. Yüz yıl önce çizilen sınırlara hapsolan Türkiye ise savaş sonrasında kendi içine kapandı. Darbelerle, krizlerle, terörizmle boğuştu ve Soğuk Savaş etkisiyle Batı güdümünde kalmak zorunda kaldı. Fakat 2002'den sonra değişim yaşayan ve Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde AK Parti iktidarıyla birlikte özellikle son dönemde dış politikada oyun değiştirici bir aktör haline gelen Türkiye, Doğu Akdeniz ve Karadeniz'de haklarını arıyor, bölgedeki hain planları engelliyor. Türkiye'nin dış politikadaki başarılarını ve geleceğe ilişkin adımlarını Akademisyen, Siyaset Bilimci ve Sosyolog Dr. Oğuzhan Bilgin'le konuştuk.

Türkiye geçmişte Batı'ya bağlıydı

Türkiye dış politikasında adeta bir değişim yaşanıyor. Doğu Akdeniz'de süren sondaj çalışmalarımız AB'yi telaşlandırdı. Geçmişten günümüze dış politikamızda en etkin olduğumuz bu dönemi nasıl yorumlayabiliriz?

Türkiye'nin yakın zamana kadar son yüz yıldır dış politikasında önemli bir kırılma görmüyorduk. Türkiye özellikle Lozan'dan sonra kendisini Batı ittifakında tanımlamış bir ülkeydi. Soğuk savaş döneminde Sovyet tehdidinin ayyuka çıkması, Türkiye'nin ABD-NATO-Batı'nın yanında yer almasını daha da perçinledi. Bu ülkeler Türkiye ile dikey bir tek taraflı bağımlılık ilişkisi kurdu ve bunun ülkeye bir maliyeti oldu. Türkiye'nin dış politikada neredeyse tam bağımsızlığı tartışılır hale geldi.

Geçmişte Türkiye'nin bağımsızlığını tartışacak kadar Batı'ya bağımlı olmasına yönelik gidişati değiştirmek isteyen siyasilerimiz oldu mu?

Bu durumu kırmak için bazı devlet adamları çeşitli dönemlerde girişimlerde bulundu. Fatin Rüştü Zorlu'nun Dışişleri bakanı, Adnan Menderes'in Başbakan olduğu dönemde, Sovyetlerle işbirliği anlaşmasının gündeme alınıp Ankara, Londra anlaşmalarıyla Kıbrıs'taki Türklerin himayesinin Türkiye tarafından ele alınmaya çalışılması 27 Mayıs darbesiyle sonuçlandı. 27 Mayıs'ta Adnan Menderes'le birlikte Fatin Rüştü Zorlu'nun da idam edilmesi bunun bir göstergesiydi. Bu idamlar, 'Bizim çizdiğimiz sınırları aşarsanız bedelini ödersiniz' mesajıydı. Tüm darbelerde de zaten 'NATO'ya bağlıyız' mesajının verilmesinin sebebi buydu.

Kabuğu kırmaya çalışana bedel ödettiler

Her darbe dış kaynaklı olarak Türkiye'nin bağımsızlığına vurulmuş bir darbe niteliği taşıyor, öyle değil mi?

Türkiye ne zaman kabuğunu kırmaya çalışsa bunu yapmaya çalışan siyasilere bedel ödettiler. O zorlu dönemlerde Türkiye'nin demokratikleşmesi sabote ediliyordu, NATO'ya bağlı ciddi bir militarist bir hegemonya vardı ve seçilmiş hükümetlerin tepesinde demoklesin kılıcı gibi sallanıyorlardı. Onların çizdiği sınırlar aşıldığı zaman Batı adına Türkiye'de darbe yapıyorlardı. Demirel'in haşhaş ekimini yasaklatma baskısına direnmesi 71 muhtırasını, Kıbrıs Barış Harekâtı ve İncirlik'in kapatılması 12 Eylül'ü getirdi, 28 Şubat da bu şekilde gerçekleşti. 2001 krizinde de Kemal Derviş'i başımıza diktiler.

27 Mayıs, 12 Eylül ve 28 Şubat'ı gerçekleştiren güç, 27 Nisan e-muhtırası ve sonraki süreçlerle AK Parti ve Erdoğan'ı da sindirmeye çalıştı diyebilir miyiz?

AK Parti hükümeti iç ve dış politikadaki hegemonyayı kırıp kendisini güçlü hissedene kadar durumu idare etmeye çalıştı. 2010'dan sonra Türkiye kendi kimliğini yansıtabilecek güçlü politikalar izlemeye başladı. 'One Minute' bunun sembolik bir dönüm noktasıdır. ABD'nin Suriye'de PKK devleti kurma çalışmalarına karşı direnmesi, AB'nin beklediği tavizleri vermemesi, sadece ABD ile değil, gerektiğinde Rusya, Çin ve İran'la da anlaşmalara imza atmasıyla Batı ekseninde değil, Türkiye ekseninde bağımsız ve milli bir dış politika yapması bedelsiz olmadı. Gezi, FETÖ, PKK, DEAŞ, DHKP-C saldırılarıyla birlikte dış kaynaklı olarak ekonomimize yönelik saldırılarla da karşılaştık. En sonunda 15 Temmuz darbe kalkışması yaşadık. Milletimizin önünü kesmeye çalıştılar fakat Cumhurbaşkanı Erdoğan milli bir duruşla asla geri adım atmadı.

Son yüz yılın kırılma noktasındayız

Üstelik 15 Temmuzun hemen ardından Suriye'ye harekât gerçekleştirdik. Bunu nasıl yorumluyorsunuz?

Türkiye'nin 15 Temmuz'dan sonra Suriye'de Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı harekâtlarını gerçekleştirmesi, bugün Doğu Akdeniz'de İsrail, Mısır, Suudi BAE, Yunanistan, GKRY, Fransa koalisyonuna rağmen geri adım atmaması, S-400 anlaşmaları, Libya'ya müdahil olması Türkiye dış politikası bakımından kırılmanın onlarca işaretlerinden bazılarıdır. Türkiye artık edilgen, pasif bir üçüncü dünya ülkesi olmaktan çıktı. Bölgesinde hatta küresel düzeyde aktör olan bir ülke konumuna yükseldi. Artık bundan yüz yıl önce imparatorluğumuzu parçalarlarken çizdikleri maddi ve manevi sınırlara sıkıştırılmayacak kadar güçlüyüz ve şahsiyetimizi bulduk.

Muhalefet, Erdoğan'ın başarısını hazmedemiyor

Avrupa ve ABD medyasının özellikle son dönemde en büyük gündemini Türkiye oluşturuyor. Bunu Türkiye'nin uluslararası politikada ağırlığının artması şeklinde okuyabilir miyiz?

Eskiden dünya medyası birkaç ufak tefek haber dışında Türkiye'den çok bahsetmezdi. Şimdi ise Türkiye her gün manşetlerinde yer alıyor. İngilizce bile konuşmayacak kadar burnundan kıl aldırmayan Fransızların Başkanı bile Türkçe Tweet atıyor. Fakat hâlâ icimizde mandacı zihniyet tasıvan ve Mustafa Kemal'in adını istismar eden bazı unsurlar. Türkiye'nin NATO

...yeni bir anarşist düzeni manevadan ziyade güç ve müzakere temelinde düzenlemek. Eğer bu düzenlenir, Türkiye'nin bu düzeni desteklemesinden çıkıp bağımsız bir politika izlemesini hazmedemiyor. Bunu Erdoğan'ın başarmış olmasını ise hiç kabullenemiyorlar. "Türkiye yüzünü Doğu'ya mı döndü? ABD'yi karşımıza almalıyız. Suriye'de, Doğu Akdeniz'de, Libya'da ne işimiz var" söylemlerinde bulunuyorlar. Oysa bahsettikleri bölgelerde ne işimiz var demek 'Türkiye'nin Türkiye'de ne işi var' demektir. Herhangi bir devlet, yakın bölgesinde etkin bir politika izlemezse kendi ülkesinde de ayakta duramaz, başkalarına bağlı olarak hayatını devam ettirir.

Muhalefetteki bazı isimlerin her fırsatta Türkiye karşıtı unsurların ağızıyla konuştuğunu görüyoruz. Bu gruhun sözünü dinleyen bir Türkiye olsaydı şu an hangi konumda yer alırdı?

Muhalefetteki bazı isimler Türkiye'nin karşısında kim varsa diplomasiyle onlarla anlaşması ve onların dediği noktaya gelmesi gerektiğini savunuyor. Biz, ABD'nin Suriye'de PKK devleti kurmasına ses çıkarmasaydık elbette diplomatik ilişkilerimiz çok iyi olurdu. Diplomasi askeri güçle yumuşak gücün birlikte organizasyonudur. Eğer Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı harekâtlarını gerçekleştirmeseydik Suriye'de hiçbir sözümüz dinlenmezdi. Doğu Akdeniz'de donanmamız olmasaydı Yunanistan ve Fransa bizi ciddiye almazdı, masaya da oturamazdık.

Yerli savunma sanayimiz terörü bitirdi

Türkiye'nin son dönemde yerli ve millilik oranını artırdığı savunma sanayimizdeki başarılarının dış politikadaki etkinliğine katkısı nedir?

Kıbrıs Barış Harekâtı'nda bize uçak yakıtı vermediler. PKK ile mücadelemizde Almanlar Leopard tanklarını kullandırmıyordu. Yıllar önce İsrail'den aldığımız heronları kullanırken terör örgütü takibinde görüntü kararıyor ya da hedef şaşırtıyordu. Karakollarımızı basıyorlardı, pusu kuruyorlardı, mayın döküyorlardı. Artık hiçbiri yaşanmıyor. Çünkü milli savunma sanayimizin ürettiği İHA/SİHA'larımızı terör örgütüyle mücadelede kullanmaya başladığımızdan beri terör örgütünün beli kırıldı. Savunma sanayinde bağımsız olunmaması askeri ve politik bağımsızlığı da riske eder. Bu yüzden savunma sanayimizdeki yerli ve milli yükselişimiz bizi dış politikada başarılı kıldı.

Yeraltı kaynakları dolayısıyla küresel güçlerin daima gözlerinin dikili olduğu bu coğrafyada çatışmalar bitmiyor. Türkiye de güçlü bir şekilde yoluna devam edebilmek için Doğu Akdeniz ve Karadeniz'de sondaj çalışmaları yapıyor. Karadeniz'de doğal gaz bulan Türkiye'nin enerji bağımlılığını azaltması geleceğini nasıl etkiler?

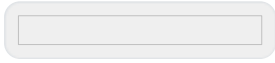
Yüz sene önce bize sınır çizenler tüm yeraltı zenginliklerinin olduğu bölgeleri sınırlarımızın dışında bıraktı. Birinci Dünya Savaşı henüz bitmedi, hâlâ devam ediyor. Ortadoğu'da, Balkanlar'da yaşanan çatışma ve savaşlar, terörizm, Suriye, Irak ve Doğu Akdeniz'de yaşananlar, doğal gaz bulma çalışmaları, enerji bağımlılığını azaltması geleceğini nasıl etkiler?

AKAENİZ de çözülemeyen meseleler, çizilen yapay sınırların getirdiği sorunlardan kaynaklanıyor. İçinden geçtiğimiz süreç savaşın sona ermediğinin emarelerdir. Büyük bir özgüvenle sondaj çalışmalarının devam eden Türkiye'nin Karadeniz'de petrol bulması öncelikle zihniyeti değiştirecek, Türkiye'nin kalkınmasını hızlandıracak.

Türkiye petrolü olmadan yükseldi

Enerji büyük güç olduğuna göre o zaman tam manasıyla bağımsız ve durdurulamaz olacağız sanırım...

Türkiye hiç doğalgazı, petrolü olmadan bugünlere geldi, bölgenin en güçlü ve büyük ekonomisini kurdu. Petrol zengini Suudi Arabistan ve BAE, Türkiye'den daha küçük bir ekonomiye sahip çünkü hem üretmiyorlar hem de bağımsız değiller. Biz sanayimizle, üretimimizle bu aşamaya geldik. Bir de buna enerji kaynaklarını eklediğimiz, enerjide dışa bağımlılığımızı bitirdiğimiz zaman Türkiye'nin ulaşacağı seviyeyi düşünün. Yeter ki Türkiye'nin bu hamleleri içeriden ve dışardan sabote edilmesin ki sabote etmeye çalışan çok olacaktır. Yeter ki bu şer odakları başarıya ulaşmasınlar.

OĞUZHAN BİLGİN KİMDİR?

1984 yılında dünyaya gelen Oğuzhan Bilgin, Ortadoğu Teknik Üniversitesi sosyoloji bölümünden mezun oldu. Aynı üniversitenin sosyal politika yüksek lisans derecesini bitirdikten sonra doktorasını İngiltere'de University of York'ta siyaset bilimi bölümünde tamamladı. Halen Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi sosyoloji bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapan Bilgin, kitap çalışmalarına devam etmektedir.

Yorum Yazın

Yorumunuz

Yorum yazma kurallarını okudum ve kabul ediyorum.

Adınız

YORUM GÖNDER

Yorumlar

ABONE OL

ABD'den kritik Türkiye ziyareti!

Zelenskiy'den Putin'e çağrı

Zelenskiy den Putin'e çağrı

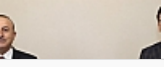
Rusya sivilleri vurmaya devam ediyor

Diyanet Akademisi kurulması teklifi kabul edildi

Bakan Çavuşoğlu, Ukraynalı mevkidaşı ile görüştü

MİLAT

Künye
İletişim

Yazarlar
Gündem
İslam
Politika
Dünya
Video

Ekonomi
Medya
Spor
Röportaj
Sağlık
Hayat

Eğitim
Teknoloji
Kültür-Sanat
Otomobil
Yurt Haberleri
Son Haberler